

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Корекційна робота з дітьми з когнітивними порушеннями розвитку

підготовки бакалавра

спеціальності 016 Спеціальна освіта

освітньо-професійної програми Корекційна психопедагогіка та
логопедія

Силабус вибіркового освітнього компонента «**Корекційна робота з дітьми з когнітивними порушеннями**» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта, за освітньо-професійною програмою **Корекційна психопедагогіка та логопедія**.

Розробник: Луканьова Людмила Олексіївна – старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ірина БРУШНЕВСЬКА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти протокол

Завідувач кафедри:

Ірина КУЗАВА

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> Спеціальність <u>016 Спеціальна освіта</u> Освітньо-професійна програма Корекційна психопедагогіка та логопедія Освітній рівень: перший (<u>бакалаврський</u>)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів <u>150/5</u>		Рік навчання 2
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр <u>3-ий</u>
		Лекції <u>10</u> год.
		Практичні (семінарські) - <u>20</u> год. Лабораторні <u> </u> год. Індивідуальні <u> </u> год.
		Самостійна робота - <u>110</u> год.
		Консультації - 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

ППП Луканьова Людмила Олексіївна

Посада старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: +38(050)1433376, LUKANOVA.LIUDMYLA@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента (далі – ОК) «Корекційна робота з дітьми з когнітивними порушеннями розвитку» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансфернонакопичувальної системи (ЄКТС).

Визначає обсяги знань, що зазначені у освітній програмі і які повинен опанувати здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; алгоритм вивчення навчального матеріалу освітнього компонента; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Опанування вибіркового освітнього компоненту здійснюється на основі компетентностей, набутих у процесі вивчення таких освітніх компонентів циклу професійної підготовки: «Вступ до корекційної психопедагогіки та логопедії», «Теорія та історія корекційної педагогіки», «Основи корекційної психопедагогіки», «Корекційна психопедагогіка з практикумом», проходження навчальної волонтерської практики.

1. Мета і завдання освітнього компонента

Метою викладання вибіркового ОК є набуття здобувачами вищої освіти додаткових компетентностей з теоретичних та практичних засад корекційної роботи з дітьми з когнітивними порушеннями розвитку.

Завдання вивчення курсу: забезпечити поглиблену професійну та практичну підготовку здобувачів вищої освіти з проблеми корекційної роботи з дітьми з когнітивними порушеннями розвитку; на матеріалі змісту курсу вдосконалювати аналітичне мислення, професійну гнучкість та інноваційність.

Предметом вивчення ОК є: сучасні теоретичні уявлення про когнітивні порушення розвитку; раннє психолого-педагогічне вивчення та оцінка готовності дітей з когнітивними порушеннями розвитку до інклюзивного навчання; напрями корекційної роботи з дітьми з когнітивними порушеннями розвитку у різні вікові періоди.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія» у ході вивчення вибіркового освітнього компонента «Корекційна робота з дітьми з когнітивними порушеннями розвитку» у здобувачів вищої освіти необхідно сформулювати **загальні і фахові (спеціальні) компетентності**, а саме:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні компетентності

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-17. Здатність самостійно освоювати нові науково-педагогічні, корекційні, ергономічні та оздоровчі теорії та технології; забезпечувати фізичний розвиток, корекцію, реабілітацію і зміцнення здоров'я осіб з особливими освітніми потребами на засадах педагогічної інноватики.

СК-18. Здатність будувати педагогічні й соціальні стосунки на основі загальнолюдських та національних цінностей; поєднувати сучасну спеціальну та інклюзивну освітню практику з глибоким осмисленням теорій і технологій видатних педагогів, психологів, лікарів, філософів.

СК-19. Здатність застосовувати науково-обґрунтовані знання про психологічні закономірності та соціальні чинники розвитку осіб з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями як суб'єктів освітнього, корекційно-освітнього, корекційно-розвиткового і навчально-реабілітаційного процесів.

Результати навчання

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольні-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Консу льт.	Сам. роб.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Сучасні теоретичні уявлення про когнітивні порушення розвитку						
Тема 1. Когнітивні порушення розвитку як специфічний вид дизонтогенезу. Сучасні критерії психічного здоров'я особистості та його поведінкові маркери. Сучасна термінологія, яка використовується для визначення дітей з когнітивними порушеннями розвитку. Класифікації когнітивних порушень; відсутність єдиних принципів систематики когнітивних порушень розвитку. Сучасні підходи до психолого-педагогічного вивчення дітей з когнітивними порушеннями розвитку. Особливості емоційної сфери та соціалізації дітей з когнітивними порушеннями. Особливості навчально-пізнавальної діяльності та поведінки дітей з когнітивними порушеннями. Значення традиційної вітчизняної системи корекційно-розвивального навчання у розбудові сучасних підходів до навчання дітей з когнітивними порушеннями розвитку.	30	2	4	2	22	<i>макс. к-сть балів за практичне заняття – 10 УО/20</i>

Тема 2. Оцінка готовності дітей з когнітивними порушеннями розвитку до інклюзивного навчання. Характеристика труднощів навчальної діяльності учнів з когнітивними порушеннями розвитку. Роль ІРЦ у забезпеченні індивідуальної освітньої траєкторії школярів з когнітивними порушеннями розвитку. Критерії прогнозування успішного інклюзивного навчання учнів з когнітивними порушеннями розвитку.	30	2	4	2	22	ДС/20
---	----	---	---	---	----	-------

Змістовий модуль 2. Корекційна робота з дітьми з когнітивними порушеннями розвитку у різні вікові періоди.						
Тема 3. Корекція психічного та соціального розвитку дітей з когнітивними порушеннями у ранньому та дошкільному віці. Формування комунікативної діяльності. Формування пізнавальних процесів (сприймання, пам'яті, мислення, мовлення). Формування особистісно-соціального розвитку: мотивація, самооцінка, довільно-вольова регуляція, моральний розвиток. Формування предметно-практичної діяльності. Формування вищих форм ігрової діяльності як показник готовності до прийняття навчальної діяльності в якості провідної. Система корекційно-розвивальних занять з підготовки до школи старших дошкільників та молодших школярів з когнітивними порушеннями.	30	2	4	2	22	УО/10 ДС/10

Тема 4. Психолого-педагогічний супровід учнів з когнітивними порушеннями розвитку в сучасних умовах інклюзивного навчання. Інклюзивне навчання як сучасний варіант організації освітнього процесу для дітей з когнітивними порушеннями розвитку. Научуваність як прогностична ознака освітніх перспектив дітей з когнітивними порушеннями розвитку. Активність особистості як центральний орієнтир у навчанні дітей з когнітивними порушеннями розвитку. Умови дозрівання психологічних компонентів навчальної діяльності. Роль психологічного супроводу у системі корекційно-розвивального навчання молодших школярів з когнітивними порушеннями. Система роботи з психолого-педагогічної корекції пізнавальної діяльності молодших школярів з когнітивними порушеннями в умовах компетентнісного підходу.	30	2	4	2	22	УО/10 ДС/10
Тема 5. Динаміка психічного та соціального розвитку дітей з когнітивними порушеннями протягом шкільного віку. Умови розкриття когнітивного потенціалу дитини. Розвиток пізнавальних процесів учнів з когнітивними порушеннями впродовж шкільного віку. Особистісний та соціальний розвиток. Ризик виникнення невротичних і психопатичних рис особистості у дітей з когнітивними порушеннями розвитку та їх попередження. Перспективи професійного та громадянського самовизначення після закінчення шкільного навчання. Роль батьків/родин у подоланні когнітивних та інших освітніх труднощів у дітей.	30	2	4	2	22	Р/10
Підсумковий тест						10 балів

УСЬОГО:	150	10	20	10	110	100 балів
----------------	------------	-----------	-----------	-----------	------------	------------------

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора

² / *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Сучасні теоретичні уявлення про когнітивні порушення розвитку		
1.	Тема «Українська наука про порушення когнітивного розвитку у дітей» 1. Опрацювати рекомендовані джерела (7; 4; 8) та дати відповіді на запитання: - загальні ознаки порушення когнітивного розвитку (F 06.7); - сутність поняття «Когнітивні порушення»; - основні види когнітивних порушень; - причини та ступені прояву когнітивних порушень; - особливості когнітивних порушень за мінімальної мозкової дисфункції, синдрому гіперактивності з дефіцитом уваги, розладах аутистичного спектра.	22

2.	Тема «Сучасні підходи до розуміння та подолання освітніх труднощів школярів з когнітивними порушеннями розвитку». <i>1. На основі опрацювання рекомендованих (6; 7) та самостійно підібраних джерел, підготувати таблицю «Освітні труднощі школярів з когнітивними порушеннями розвитку в контексті типології особливих освітніх потреб».</i> <table><tr><td>Типи труднощів</td><td>Загальна характеристика проявів труднощів</td></tr><tr><td>Інтелектуальні/когнітивні</td><td></td></tr><tr><td>Функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві)</td><td></td></tr><tr><td>Фізичні</td><td></td></tr><tr><td>Навчальні</td><td></td></tr><tr><td>Соціоадаптаційні/ (особистісні, середовищні труднощі)</td><td></td></tr></table>	Типи труднощів	Загальна характеристика проявів труднощів	Інтелектуальні/когнітивні		Функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві)		Фізичні		Навчальні		Соціоадаптаційні/ (особистісні, середовищні труднощі)		22
Типи труднощів	Загальна характеристика проявів труднощів													
Інтелектуальні/когнітивні														
Функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві)														
Фізичні														
Навчальні														
Соціоадаптаційні/ (особистісні, середовищні труднощі)														
Змістовий модуль 2. Корекційна робота з дітьми з когнітивними порушеннями розвитку у різні вікові періоди.														
3	Тема «Науково-методичне забезпечення дошкільного виховання дітей з когнітивними порушеннями розвитку». <i>1. Опрацювати зміст та зробити письмовий аналіз одного з розділів програми (б) для дітей з когнітивними порушеннями за схемою: - назва програми;</i> - автори; - рік видання - теоретична основа; - розділи; - зміст педагогічної роботи; - результати навчально-виховної роботи; - рекомендації до розділу відповідно до нового Базового компоненту дошкільної освіти. <i>2. На основі аналізу рекомендованого зразка заняття, розробити фрагмент заняття/заняття за «Програмою розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років» (розділ, вікова група, тема за вільним вибором).</i>	22												
4	Тема «Умови дозрівання психологічних компонентів навчальної діяльності у дітей із затримкою психічного розвитку». <i>1. Зробити добірку вправ на корекцію окремих компонентів пізнавальної діяльності молодших школярів з когнітивними порушеннями розвитку (сприймання/мислення/уваги тощо).</i>	22												

5	Тема «Умови розкриття когнітивного потенціалу дитини» <i>1. На основі опрацювання рекомендованих джерел (1) написати аналітичне есе «Умови розкриття когнітивного потенціалу дитини».</i>	22
	Разом	110

6. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента *«Корекційна робота з дітьми з когнітивними порушеннями розвитку»* здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень студентів. Оцінювання здійснюється за **100 бальною** шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, **100**.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. *Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти* передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної доброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її не зарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час робіт, заліку заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проєкту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravovabaza>).

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом освітнього компонента «Корекційна робота з дітьми з когнітивними порушеннями розвитку» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів, як правило, – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

Орієнтовні питання до заліку

1. Когнітивні порушення розвитку як специфічний вид дизонтогенезу.

2. Сучасні критерії психічного здоров'я особистості та його поведінкові маркери.
3. Класифікації когнітивних порушень.
4. Сучасні підходи до психолого-педагогічного вивчення дітей з когнітивними порушеннями розвитку.
5. Особливості емоційної сфери та соціалізації дітей з когнітивними порушеннями.
6. Особливості навчально-пізнавальної діяльності та поведінки дітей з когнітивними порушеннями.
7. Значення традиційної вітчизняної системи корекційно-розвивального навчання у розбудові сучасних підходів до навчання дітей з когнітивними порушеннями розвитку.
8. Оцінка готовності дітей з когнітивними порушеннями розвитку до інклюзивного навчання.
9. Характеристика труднощів навчальної діяльності учнів з когнітивними порушеннями розвитку.
10. Критерії прогнозування успішного інклюзивного навчання учнів з когнітивними порушеннями розвитку.
11. Напрями корекції психічного та соціального розвитку дітей з когнітивними порушеннями у ранньому та дошкільному віці.
12. Система корекційно-розвивальних занять з підготовки до школи старших дошкільників та молодших школярів з когнітивними порушеннями.
13. Умови дозрівання психологічних компонентів навчальної діяльності у дітей із затримкою психічного розвитку.
14. Спільне та відмінне у програмах «Корекція розвитку» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (підготовчий, 1-4 класи) та міжнародній програмі «СЄЕ-навчання».
15. Психолого-педагогічний супровід учнів з когнітивними порушеннями розвитку в сучасних умовах інклюзивного навчання.
16. Інклюзивне навчання як сучасний варіант організації освітнього процесу для дітей з когнітивними порушеннями розвитку.
17. Научуваність як прогностична ознака освітніх перспектив дітей з когнітивними порушеннями розвитку.
18. Активність особистості як центральний орієнтир у навчанні дітей з когнітивними порушеннями розвитку.
19. Умови дозрівання психологічних компонентів навчальної діяльності.
20. Роль психологічного супроводу у системі корекційно-розвивального навчання молодших школярів з когнітивними порушеннями.
21. Система роботи з психолого-педагогічної корекції пізнавальної діяльності молодших школярів з когнітивними порушеннями в умовах компетентнісного підходу.
22. Динаміка психічного та соціального розвитку дітей з когнітивними порушеннями протягом шкільного віку.
23. Умови розкриття когнітивного потенціалу дитини.
24. Розвиток пізнавальних процесів учнів з когнітивними порушеннями впродовж шкільного віку.
25. Особистісний та соціальний розвиток.
26. Ризик виникнення невротичних і психопатичних рис особистості у дітей з когнітивними порушеннями розвитку та їх попередження.
27. Перспективи професійного та громадянського самовизначення після закінчення шкільного навчання.
28. Роль батьків/родин у подоланні когнітивних та інших освітніх труднощів у дітей.

29. Характеристика ключових методів та прийомів, які набули поширення в інклюзивному навчанні.
30. Інклюзивне навчання як сучасний варіант організації освітнього процесу для дітей когнітивними порушеннями розвитку.
31. Умови формування інклюзивного середовища у закладах загальної середньої освіти.
32. Державний стандарт початкової освіти як основа змісту освітньої діяльності молодших школярів із затримкою психічного розвитку.
33. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти як основа змісту освітньої діяльності школярів із затримкою психічного розвитку.
34. Загальна характеристика Базового навчального плану початкової освіти для спеціальних закладів (класів) загальної середньої освіти з українською мовою навчання дітей із затримкою психічного розвитку.
35. Співпраця всіх учасників освітнього процесу, розподіл ролей і обов'язків учителя та асистента вчителя.

VI. Шкала оцінювання

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
9-10 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
7-8 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
5-6 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
3-4 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1-2 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Деан Станіслав. Як ми вчимося. Чому мозок навчається краще, ніж машина...Поки що/ пер. з англ. Юлія Костюк. 2-е вид. К.: Лабораторія, 2021. 288 с.
2. Кузава І. Б. Теоретичні та методичні засади інклюзивної освіти дошкільників, які потребують корекції психофізичного розвитку / І. Б. Кузава // Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук. Київ, 2015. 40 с.
3. Луканьова Л.О. Організація освітньо-корекційного процесу в умовах дошкільного закладу з інклюзивним навчанням. Інноваційна педагогіка. 2024. Вип.68., т.2., С.88–93.
4. Луканьова Л.О. Актуальні аспекти роботи асистента вчителя(вихователя) та організації інклюзивної освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. *Інклюзія і суспільство*, № 1(6) (2024) С.45–49.
5. Обухівська А., Ілляшенко Т., Жук Т. Діти із затримкою психічного розвитку // Психологу про дітей з особливими потребами у загальноосвітній школі / Антоніна Обухівська, Тамара Ілляшенко, Тамара Жук. К.: Редакції загальнопед. газет, 2012. 128 с.
6. Омельченко І. М. Психолого-педагогічні основи діагностики і формування комунікативної діяльності у дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку: навч.-метод. посіб. / Ірина Омельченко; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки. Полтава: Техсервіс, 2015. 187 с.
7. Організація корекційно-розвиткової роботи в умовах інклюзивно-ресурсного центру: методичні рекомендації / авт. кол.: Т. В. Жук, Т. Д. Ілляшенко, Т. Д. Каменчук, А. Г. Обухівська, Г. В. Якимчук; за ред. А. Г. Обухівської, Т. Д. Ілляшенко. Київ: Ніка-Центр, 2021. 94 с.
8. Прохоренко Л. І., Бабяк О. О., Недозим І. В., Баташева Н. І. Бар'єри в навчанні та участі дітей з когнітивними порушеннями: особливості розвитку дітей із ЗПР, РАС, ГРДУ. / Л. І. Прохоренко, О. О. Бабяк, І. В. Недозим, Н. І. Баташева. Чернівці: «Букрек», 2018. 31 с.
9. Ханзерук Л. О. Різдвянська М. В. Особливості педагогічного підходу до дітей із затримкою психічного розвитку, ускладненої неврозоподібним синдромом / Л. О. Ханзерук // Психокорекційна педагогіка. Хрестоматія: навчально-методичний посібник: в 2 т. Том 1; авт. кол.: Альонкіна Н. П., Геращенко С. І., Кравець Н. П. [та ін.]; за редакцією академіка НАПН України В. М. Синьова / Нац. пед у-т ім. М. П. Драгоманова, ф-т кор. пед-ки та псих.

Інформаційні ресурси

1. Вебінар «Інклюзивне навчання: корекційна спрямованість у роботі з особами із затримкою психічного розвитку» <https://vseosvita.ua/webinar/inkluzivne-navcannakorekcijna-spramovanist-u-roboti-z-osobami-iz-zatrimkou-psihicnogo-rozvitku-419.html>
2. Логвінова І. П., Кучеренко Ю. О. «Корекція розвитку» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (підготовчий, 1–4 класи) [Електронний ресурс] / Логвінова І. П., Кучеренко Ю. О. // Програми з корекційно-розвиткової роботи – (Рекомендовано МОН України, наказ № 476 від 29.04.2016 р.) Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/11010>
4. Омельченко І. М. «Розвиток мовлення» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (підготовчий, 1–4 класи) [Електронний ресурс] / І. М. Омельченко, Л. О. Федорович // Програми з корекційно-розвиткової роботи (Рекомендовано МОН України, наказ № 476 від 29.04.2016 р.) Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/11010/>
5. Програма «Віконечко» [Електр. ресурс]. Режим доступу [http // https://yadi.sk/i/yp3IjhEMmCDLK](http://yadi.sk/i/yp3IjhEMmCDLK).
6. Сак Т. В., Прохоренко Л. І. «Корекція розвитку» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (підготовчий, 1–4 класи) [Електронний ресурс] / Т. В. Сак, Л. І. Прохоренко. // Програми з корекційно-розвиткової роботи (Рекомендовано МОН України, наказ № 476 від 29.04.2016 р.) Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/11010/>